

Lausunto koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistioluonnoksesta

1 Johdanto

Opetusministeri pyytää lausuntoa liitteenä olevasta muistioluonnoksesta, joka käsittelee koulujen ja oppilaitosten loma-aikojen nykykäytäntöjä sekä esittelee mallin, joka havainnollistaa kesäloman aloittamisen siirtämistä kahdella viikolla nykyistä myöhemmäksi kesäkuulle ja koulutyön aloittamista elokuun puolivälin jälkeen. Lisäksi mallissa on otettu huomioon pidentyvän kevätlukukauden keventäminen uudella, huhtikuun loppuun ajoittuvalla kevätlomalla.

2 Tausta

Opetusministeri Adlercreutz on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriön virkakuntaa selvittämään, miten koulujen ja oppilaitosten kesälomien siirtäminen olisi toteutettavissa ja millaisia muutostarpeita siirto aiheuttaisi koulutusjärjestelmässä.

Muistioluonnos on laadittu virkатыönä opetus- ja kulttuuriministeriössä. Työn aikana on kuultu Opetushallituksen ja Ylioppilastutkintolautakunnan virkahenkilöitä. Muistioluonnoksessa loma-aikoja ja niiden mahdollisten muutosten vaikutuksia tarkastellaan ensisijaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sekä koulutusjärjestelmän näkökulmasta. Muistio on tarkoitettu pohjaksi loma-ajoista käytävälle keskustelulle ja niitä koskeville jatkotoimille.

3 Tavoitteet

Tavoitteena olisi tukea perheiden hyvinvointia vahvistamalla perheiden mahdollisuuksia viettää yhteistä kesälomaa. Mahdollisella lomien siirrolla tavoiteltaisiin suomalaisen

koulutusjärjestelmän työ- ja loma-aikojen yhteensopivuutta muun Euroopan loma-aikojen kanssa. Lisäksi keväälle ajoittuvalla uudella lomajaksolla kevennettäisiin pitkää kevätlukukautta ja tuettaisiin lasten ja nuorten hyvinvointia.

Lausuntopyynnön tarkoituksena on kerätä tietoa vaikutuksista, joita loma-aikojen muutoksilla nähdään olevan, mikäli lomat toteutuisivat muistiossa esitetyn mallin mukaisesti. Lisäksi selvitetään vastaajien näkemyksiä esitetyistä loma-aikojen muutoksista.

4 Lausunnonantajan lausunto

4.1 Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan koulutusjärjestelmälle, mikäli perusopetuksen loma-ajat muutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

On varsin tavallista, että perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on yhteistä opetushenkilöstöä. Näin ollen lienee tarkoituksen mukaista, että lukiokoulutuksen lukuvuosi on saman rytmisen perusopetuksen kanssa.

Mikäli ylioppilaskirjoitusten aikataulutusta ei muuteta nykyisestä, koittaa syksyn kirjoitusten aika varsin pian koulun alkamisen jälkeen.

Kevätlukukaudesta muodostuu helposti kovin katkonainen, kun kevääseen sijoittuu useiden arkipyhien lisäksi talviloma ja huhtikuun kevätloma. Koska pääsiäisen ja helatorstain sijoittuminen vuosittain vaihtelee, saattaa joillekin vuosille muodostua erityisen rikkonaisia osuuksia. Erityisesti erityisluokkien oppilaille arkirytmien muutokset ovat haastavia.

4.2 Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan muille toimialoille/edustamallanne toimialalle, mikäli perusopetuksen loma-ajat toteutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

Mikäli koulun aloitus elokuussa lykkäänny vain viikolla, jäänee hyöty elinkeinoalalle varsin vähäiseksi. Mikäli kesätyöntekijöille on kuitenkin tarvetta, jos kesäkuun alkupuolella, on heitä luonnollisesti vaikeampi saada.

Perusopetuksen oppilaista vain murto-osa on 15 vuotta täyttäneitä eli kesätyöntekijöiksi heistä on kovin pieni osa.

Huhtikuuhun sijoitettava lomaviikko aiheuttaa alakoululaisten lasten huoltajille pohdinnan lapsista huolehtimisesta. Kesälomakausi ajoittuu touko-syyskuulle. Mikäli huoltajat alkavat toivoa alakouluikäisille lapsille kesätoiminnan tapaista toimintaa kevätlomalle, lisännee se kuntien kustannuksia.

Valmistujaisjuhlat sijoittunevat muutoksen jälkeen viikkoa ennen juhannusta tai liitetään juhannuksen yhteyteen. Päivittäistavarakaupalle ja logistiikalle osunevat kysyntäpiikit peräkkäisille viikoille.

Lukuvuoden koulutyön alkaminen vasta elokuun viimeisellä viikolla lykännee talousarviovalmistelua myöhemmäksi syksyllä. Talousarviolukuja henkilöstön osalta tulevalle budjettivuodelle saataneen vasta lokakuun puolella.

4.3 Mitä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia koulujen kesälomien siirtämisellä voisi näkemyksenne mukaan olla?

Yhdistysten, seurojen ja seurakuntien järjestämien kevään ja kesäajan toimintojen ajoittaminen tullee muuttumaan.

4.4 Mikä on kantanne esitettyyn loma-aikamalliin?

Koulujen loma-aikoja on syytä tarkastella ensisijaisesti pedagogisesta näkökulmasta ja perustuen tutkimustuloksiin. Koulujen loma-aikoja on mielekästä muuttaa, mikäli sillä katsotaan olevan positiivinen vaikutus oppimistuloksiin ja koulunkäyntimotivaatioon.

4.5 Miten suhtaudutte malliin, jossa koulutyö päättyisi kesäkuussa viikolla 24 viimeisenä arkipäivänä, helatorstain yhteyteen lisättäisiin yksi vapaapäivä ja koulutyö alkaisi elokuussa aikaisintaan viikolla 35 ensimmäisenä arkipäivänä, eli huhtikuun loppuun ei otettaisi viikon mittaista lomaa?

Kevätlukukaudesta tulisi pitkä, muttei niin rikkonainen. Parin päivän vapaa helatorstain yhteydessä ei edesauta riittävästi palautumista.

Elinkeinoala ehkä kokisi hyötyvänsä tästä mallista enemmän, koska oppilaat ja mahdollisesti opiskelijat palaisivat opintojen pariin vasta elokuun lopulla.

4.6 Muut mahdolliset huomiot muistiosta

Mahdolliset muutokset on konkreettisesti esitetty.

5 Liitteet

Malli koulujen loma-aikojen muuttamiseksi:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?proposalId=44638a0f-3ced-4115-b6d4-543352fde733&attachmentId=27929>